

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับรูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
- 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
- 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์เกี่ยวกับ รูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา สภาพความพร้อมของชุมชน สภาพความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีผลต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์เกี่ยวกับ รูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา สภาพความพร้อมของชุมชน สภาพความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีผลต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามสถานภาพการทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการระดมทุนเพื่อการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ของประชาชนในจังหวัดบุรีรัมย์ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวนประมาณ 1,538,557 คน ซึ่งจำแนกออกเป็น 6 กลุ่ม ตามสถานภาพการทำงาน คือ นายจ้าง ลูกจ้างรัฐบาล ลูกจ้างเอกชน ธุรกิจส่วนตัว ช่วยครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้างและอื่น ๆ

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Taro Yamane ที่ความเชื่อมั่น 99.73% ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2534 : 30 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2541 : 112) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 900 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสถานภาพการทำงานอย่างมีสัดส่วนให้กระจายไปตามพื้นที่ที่โรงเรียนมัธยมศึกษาตั้งอยู่ทั้ง 23 อำเภอ/กิ่งอำเภอ ของจังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวจะทำการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือเลือกผู้เฉพาะผู้ที่สามารถอ่าน และเขียนภาษาไทยได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ขึ้นเอง โดยมีคณาจารย์ที่ปรึกษาและนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) และปรับปรุงแก้ไข ให้มีความสมบูรณ์ เหมาะสม แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่คล้ายกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 คน เพื่อหาอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discrimination) โดยวิธีแจกแจงค่าที (t-distribution) กำหนดค่าสถิติที่ระดับ .05 หรือถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไปถือว่ามีความจำแนกผ่านเกณฑ์ ผลปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.077 – 4.006 ถือว่าผ่านเกณฑ์ทั้ง 45 ข้อ และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Cronbach Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9579

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยและ/หรือตัวแทนผู้วิจัยไปแบบสอบถามให้ประชาชนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม แล้วเก็บคืนภายใน 7 วันนับจากวันส่งแบบสอบถาม แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 900 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 894 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.33

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/FW และใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่

หาค่าร้อยละ(Percentage)

4.2 การศึกษาความคิดเห็นต่อรูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา ความพร้อมของชุมชนต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนที่มีผลต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการระดมทุนเพื่อการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานแตกต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน จะเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของ LSD (Least Significant Difference) โดยกำหนดค่าสถิติที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4.4 เกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์เกี่ยวกับการระดมทุนเพื่อการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์เกี่ยวกับการระดมทุนเพื่อการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า รูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา มีความเห็นด้วยในระดับมาก ความพร้อมของชุมชนต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และด้านสภาพความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีผลต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพการทำงานเกี่ยวกับการระดมทุนเพื่อการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ในทุกด้าน เมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่า

2.1 ความคิดเห็นด้านรูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา ระหว่างประชาชนที่มีสถานภาพการทำงานเป็นนายจ้างกับกลุ่มอื่น ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระหว่างลูกจ้างรัฐบาลกับลูกจ้างเอกชน ธุรกิจส่วนตัว กลุ่ม

ช่วยครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง และกลุ่มอื่น ๆ มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายคู่อื่น ๆ แยกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ความคิดเห็นด้านความพร้อมของชุมชนต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา ระหว่างประชาชนที่มีสถานภาพการทำงานเป็นลูกจ้างรัฐบาลกับลูกจ้างเอกชน ธุรกิจส่วนตัว และกลุ่มช่วยครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง ระหว่างกับกลุ่มอื่น ๆ กับนายจ้าง ลูกจ้างรัฐบาล ลูกจ้างเอกชน ธุรกิจส่วนตัวและกลุ่มช่วยครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายคู่อื่น ๆ แยกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีผลต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษาของประชาชนที่มีสถานภาพการทำงานที่เป็นกลุ่มช่วยครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้างกับนายจ้างและลูกจ้างเอกชน ระหว่างลูกจ้างรัฐบาลกับลูกจ้างเอกชน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างกลุ่มอื่น ๆ กับลูกจ้างรัฐบาลและกลุ่มช่วยครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง ระหว่างธุรกิจส่วนตัวกับลูกจ้างรัฐบาล และกลุ่มช่วยครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายคู่อื่น ๆ แยกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของประชาชนในชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับการระดมทุนเพื่อการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

3.1 ด้านรูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา พบว่า รัฐควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาให้มากขึ้น ควรให้ชุมชนช่วยกันระดมทุนเพื่อการศึกษาด้วยการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาในโรงเรียน รัฐควรจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา ควรจัดการระดมทุนเพื่อการศึกษาในรูปแบบสมาคมศิษย์เก่า มูลนิธิ สมาคมผู้ปกครองและครู หรือชมรมส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพและหารายได้ระหว่างเรียน โรงเรียนกับชุมชนร่วมมือกันระดมทุนเพื่อการศึกษา ชุมชนบริจาคเงินซื้ออุปกรณ์การศึกษาและอุปกรณ์การกีฬาให้แก่โรงเรียน ชุมชนควรจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนปรับปรุงสถานที่ให้น่าอยู่น่าเรียน และรัฐควรส่งเสริมองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาร่วมจัดการศึกษา

3.2 ด้านความพร้อมของชุมชนต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา พบว่า ชุมชนมีความพร้อมต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษาเพราะเห็นความสำคัญของการศึกษา ชุมชนยังยากจนทำให้เกิดความพร้อมน้อยต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา ระดับความพร้อมของแต่ละบุคคลมีสภาพแตกต่างกัน มีความพร้อมในการร่วมระดมความคิดเห็นและเพื่อการศึกษาหาวิธีชุมชนมีความพร้อมน้อยเพราะยังไม่เข้าใจในการระดมทุนเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งจะเข้าร่วม

เป็นคณะกรรมการของโรงเรียน มีความพร้อมให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา ชุมชน มีความพร้อมน้อยเพราะเห็นว่ายังขาดการประสานงานที่ดี ความพร้อมทางด้านการเงินและการบริจาควัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา มีความพร้อมในการให้ความสนับสนุนด้านโภชนาการภายในโรงเรียน

3.3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการระดมทุนเพื่อการศึกษาจากชุมชนให้มากขึ้น ควรทำความเข้าใจและสร้างสัมพันธ์ไมตรีต่อกันชุมชนควรมีส่วนร่วมในการเป็นผู้สนับสนุนหรือร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน การระดมทุนเพื่อการศึกษาจากชุมชนควรมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง โรงเรียนควรมีการพบปะผู้ปกครอง จึงจะส่งผลดีคือการระดมทุนเพื่อการศึกษา มีการสื่อสารซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนควรมีการประสานงานที่ดีกับชุมชน โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนจัดหาทุนเพื่อการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่ดีเพราะปัจจัยพื้นฐานของชุมชนไม่พร้อม ชุมชนควรให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่โรงเรียน ชุมชนควรเข้าหาโรงเรียนบ้าง เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับโรงเรียน โรงเรียนควรมีการศึกษาชุมชนอย่างแท้จริง การระดมทุนเพื่อการศึกษาไม่ควรให้ชุมชนตกอยู่ในภาวะข่าวยอม และชุมชนร่วมประเมินผลงานของโรงเรียน

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน จังหวัดบุรีรัมย์เกี่ยวกับการระดมทุนเพื่อการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ทั้ง 3 ตำบล ทำให้ทราบความคิดเห็นด้านรูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา สภาพความพร้อมของชุมชนต่อแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา และสภาพการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีผลต่อรูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา ซึ่งมีข้อค้นพบที่น่าสนใจอันจะเป็นข้อมูลนำไปสู่การวางแผนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน จังหวัดบุรีรัมย์เกี่ยวกับการระดมทุนเพื่อการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1.1 ด้านรูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา ประชาชนในชุมชน จังหวัดบุรีรัมย์ มีความเห็นด้วยในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอของ อมรวิรัช นาคทรพร (2540 : 189 - 199) ได้กล่าวถึงรูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา สามารถทำได้โดยการเพิ่มทุนจากภาครัฐ ระดมทุนจากสังคม โดยการระดมทุนจากส่วนต่าง ๆ ในสังคมนับตั้งแต่การส่งเสริมให้มี

การบริหารการเงิน และทรัพย์สินเพื่อการศึกษา การทบทวนโครงสร้างและวิธีการทางภาษีที่จะเปิดทางให้มีก้อนเงินก้อนใหม่เกิดขึ้นในระดับท้องถิ่น เพื่อที่จะนำมาใช้พัฒนาการศึกษา รวมทั้งการระดมทุนโดยสถาบันเอง และการระดมทุนจากผู้รับบริการการศึกษา และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การบริหารงานโรงเรียนตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 1 - 25) ที่กำหนดว่าองค์กรส่วนท้องถิ่นและชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนจะพัฒนาได้ดี เกิดผลต่อการพัฒนานักเรียนอย่างแท้จริงถ้าทุกฝ่ายทุกคนในชุมชน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน รักโรงเรียน เข้ามาร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียน รวมทั้งช่วยสนับสนุนทรัพยากรทั้งบุคคลและงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่จะให้ทุกส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการศึกษาเน้นเพื่อปวงชน (Education for All) ถ้าการจัดการศึกษาเพื่อคนทั้งมวลแล้ว คนทั้งมวลจึงต้องรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนมีส่วนร่วม ในกระบวนการประเมินและประกันคุณภาพการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 77)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รัฐควรจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้มากขึ้นซึ่งเห็นด้วยอันดับที่ 1 ชุมชนควรมีการปลูกฝังค่านิยมให้เยาวชนสนใจ ใฝ่เรียนรู้และเห็นความสำคัญของการศึกษา เห็นด้วยอันดับที่ 2 รัฐควรให้การสนับสนุน ด้านการเงินจัดตั้งกองทุนเพื่อจัดการศึกษาในโรงเรียน เห็นด้วยอันดับที่ 3 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันมีความต้องการให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม จึงเห็นว่าจำเป็นต้อง มีการเพิ่มทุนจากภาครัฐให้มากขึ้น สอดคล้องกับ อมรวิรัช นาคทรพรพ (2540 : 189 - 199) ที่กล่าวว่า การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาในประเทศที่พัฒนาแล้วล้วนจัดสรรให้อยู่ใน ระดับร้อยละ 5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ขึ้นไป ทั้งสิ้น ในขณะที่ประเทศไทยจัดสรรเพียงร้อยละ 3.4 ตลอด 15 ปีที่ผ่านมา ฉะนั้นรัฐจะต้องแสวง หาหนทางที่จะปรับสัดส่วนงบประมาณเพื่อการศึกษาให้สูงขึ้น ด้านการปลูกฝังค่านิยมให้สนใจ ใฝ่เรียนรู้และเห็นความสำคัญของการศึกษาถือเป็นแนวทางการระดมทุนเพื่อการศึกษา ขึ้นพื้นฐานที่ชุมชน พ่อ แม่ ผู้ปกครองเห็นว่าเป็นสิ่งที่ต้องช่วยกัน สอดคล้องกับ แนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่ว่า การเลี้ยงดูโดยการจัดหาอาหาร อาหารเสริม การตรวจความพร้อมทางด้านร่างกายของเด็กเพื่อเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งจัด สภาพแวดล้อมที่บ้านให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคม ของเด็ก ปลูกฝังค่านิยมให้เด็กสนใจใฝ่รู้ นั่นถือว่าการเลี้ยงดูในฐานะพ่อแม่ ซึ่งเป็นหน้าที่ ตามธรรมชาติอยู่แล้ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 ข : 15 - 18) ส่วนความเห็นที่ว่ารัฐควรให้การสนับสนุนด้านการเงินเพื่อการจัดตั้งกองทุนเพื่อจัดการศึกษา ในโรงเรียนนั้น อาจเนื่องมาจาก ชุมชนมองเห็นว่าการจัดสรรเงินในรูปกองทุนนั้นจะต้องมี

การดำเนินงานโดยคณะกรรมการดูแลบริหารการใช้เงิน อีกทั้งเม็ดเงินยังคงอยู่ตลอดไป จึงน่าจะทำให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนมีความคล่องตัวยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า ชุมชนเห็นตัวภคยูในลำดับสุดท้ายเรื่องการจ่ายภาษีเพื่อบำรุงการศึกษาทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนยังไม่เข้าใจระบบการจัดเก็บ และการบริหารเงินภาษีที่เก็บมาได้นั่นเอง

1.2 ด้านความพร้อมของชุมชนต่อรูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา ประชาชนในชุมชน จังหวัดบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าชุมชนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาของบุตรหลานตนเอง แต่ชุมชนยังไม่เข้าใจและไม่ทราบถึงความจำเป็นในการระดมทุนเพื่อการศึกษาเท่าที่ควรและชุมชนบางส่วนเห็นว่าไม่ใช่หน้าที่ของชุมชนที่จะต้องช่วยเหลือเพราะโรงเรียนเป็นของรัฐบาลมีงบประมาณสนับสนุนอยู่แล้ว ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจส่วนใหญ่ยังยากจนอยู่ อีกทั้งสภาพสังคมปัจจุบันเกิดการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดในการดำรงชีวิต จึงทำให้ชุมชนยังไม่พร้อมต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษามากนัก ซึ่งสอดคล้องกับ สัมพันธ์ อนุบล (2541 : บทคัดย่อ) ที่ว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ชุมชนเข้าใจว่าภารกิจด้านการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเท่านั้น

นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการระดมทุนและการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทุนเพื่อการศึกษาน้อยเนื่องจากชุมชนยังไม่พร้อมเรื่องงบประมาณ ประชาชนในชุมชนมีรายได้ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วีระพงศ์ เดชบุญและคนอื่น ๆ (2540 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ถึงแม้ชุมชนจะมีความต้องการให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรแก่โรงเรียน แต่ชุมชนมีปัญหาด้านงบประมาณที่มีจำกัด ประกอบกับโรงเรียนจะต้องทำงานธุรการและงานอื่นๆ ทำให้คณะอาจารย์และผู้บริหาร ไม่มีเวลาที่จะเข้าไปสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างใกล้ชิด ทำให้การรับรู้ข่าวสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีค่อนข้างน้อย ส่งผลให้ชุมชนไม่เข้าใจและไม่ทราบถึงความจำเป็นในการระดมทุนเพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฮาคาเนน (Hakonen, 1975 : 6004-A) ที่พบว่าการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ถ้าผู้ปกครองขาดความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับความเป็นไปของโรงเรียน และโรงเรียนขาดข้อมูลข่าวสารและการติดต่อภายในชุมชนจะทำให้ผู้ปกครองขาดความสัมพันธ์กับโรงเรียน จึงทำให้อาจเป็นสาเหตุให้โรงเรียนไม่ได้รับความสนับสนุนจากชุมชน เช่นเดียวกับ วราภรณ์ วงศ์ใหญ่ (2540 : บทคัดย่อ) พบว่า ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจสภาพปัญหาของหมู่บ้านร่วมกับโรงเรียนน้อย ทำให้ไม่ทราบปัญหาและแนวทางแก้ไข โรงเรียนขาดความร่วมมือจากประชาชนในการให้ข้อมูล การสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่ชัดเจน ประชาชนมีส่วนในการวางแผนน้อย จึงทำให้ไม่มีประสิทธิภาพและไม่เข้าใจในวิธีดำเนินงาน ในเรื่องการประเมินผลการดำเนินงาน ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลกับโรงเรียนค่อนข้างน้อยและขาดการรวบรวมสถิติและ

ข้อมูล นอกจากนี้ยังพบอุปสรรคปัญหาทั้งในส่วนของโรงเรียนและส่วนของประชาชน เช่น ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูขาดความสัมพันธ์อันดีกับผู้นำท้องถิ่น มีปัญหาด้านการดำเนินงานด้านการนี้เทศติดตามและการบริหารงาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ชุมชนพร้อมให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการจัดบริการด้านโภชนาการสำหรับนักเรียน มีความพร้อมอันดับที่ 1 ชุมชนสามารถร่วมเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์โรงเรียนเพื่อให้ชุมชนทราบการเคลื่อนไหวของโรงเรียน มีความพร้อมอันดับที่ 2 ชุมชนสามารถเข้าร่วมประชุม ปรึกษาหารือ และแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนได้ มีความพร้อมอันดับที่ 3 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริการด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนนั้นถือได้ว่าเป็นหน้าที่พื้นฐานในการดูแลสุขภาพของตนเองให้ถูกต้องดีอยู่แล้ว และด้านความสามารถร่วมเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนและร่วมประชุมปรึกษาหารือกัน เป็นด้านที่ไม่กระทบกับภาวะทางเศรษฐกิจมากนัก ชุมชนจึงมีความพร้อมในระดับมากเป็นอันดับต้น ๆ

1.3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีผลต่อแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา ประชาชนในชุมชน จังหวัดบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุมชนส่วนใหญ่เห็นคุณค่าของการศึกษาและมีความต้องการสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลาน ขณะที่โรงเรียนก็เปิดโอกาสและพยายามสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนเช่นกัน ดังที่ ปรีชา คัมภีร์ปรกรณ์และคนอื่น ๆ (2528 : 124 – 125) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนขึ้นอยู่กับ นโยบายของโรงเรียนว่าจะเปิดหรือปิดประตูความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหรือไม่ ความร่วมมือของบุคลากรหรือความพร้อมของโรงเรียนที่จะเอื้อต่อการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและรวมถึงความพร้อมของชุมชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน และสอดคล้องกับ สมานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ (2529 : 13) ได้ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่จะช่วยให้เกิดการร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ ความพร้อมของทั้งสองฝ่ายจะต้องมีความพร้อมที่จะรู้สภาพปัญหา วิธีการแก้ปัญหาและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ มีกลไกที่จะให้เกิดความร่วมมือ เช่น มีการจัดตั้งคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน สมาคมผู้ปกครองและครู เป็นต้น มีการเสริมความพร้อมให้คณะกรรมการและควรกำหนดบทบาทหน้าที่ร่วมกันในทิศทางที่พึงประสงค์ ตลอดจนมีการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือกล่าวคือ มีการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนร่วมกันทั้งสองฝ่าย ซึ่งจากผลของการวิจัยนั้นสอดคล้องกับการศึกษาของ คัน ใจดี (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2539 : ศึกษากรณี จังหวัดพะเยา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ การปฏิบัติของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์

ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งองค์กรเพื่อ การสนับสนุนโรงเรียน การช่วยเหลือทางวิชาการ การช่วยเหลือทางด้านทุนทรัพย์ การช่วยเหลือด้านบริการซึ่งจะทำให้โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ให้ชุมชนมีส่วนร่วม จัดการศึกษา ในเรื่องการให้ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ การเสียสละทุนทรัพย์ วัสดุ อุปกรณ์ และการปรึกษาหารือ การประชุมชี้แจง พบปะสังสรรค์ การปรับปรุงและการดูแลอาคารสถานที่ การพบปะครูอาจารย์ การจัดตั้งองค์กรเพื่อสนับสนุนโรงเรียน การพัฒนาชุมชน การแก้ปัญหา กลุ่มคนที่เป็ปัญหาต่อการศึกษาและการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ และสอดคล้องกับ การศึกษาของ ธนอม คงผลุง (2540 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าสภาพการปฏิบัติในการดำเนินงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยภาพรวมในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาตาม การพัฒนาโรงเรียน หรือช่วยเหลือด้านแรงงาน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์หรือร่วมในโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาทั้ง ภายในและภายนอกโรงเรียนร่วมกับ ชุมชน มีการปฏิบัติอันดับที่ 1 โรงเรียนจัดให้มีการพบปะผู้ปกครองและชุมชนเพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้อของนักเรียน มีการปฏิบัติอันดับที่ 2 ชุมชนให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล ต่าง ๆ แก่โรงเรียน มีการปฏิบัติอันดับที่ 3 ซึ่งสอดคล้องกับ ยวดี ถนัดคำ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนพิมาย วิทยา อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า โรงเรียนมีการสนับสนุนการเล่นและการจัด แข่งขันกีฬาและมีการประกาศเกียรติคุณผลงานดีเด่นด้านกีฬา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การรณรงค์เพื่อป้องกันปัญหาเสพติดและเป็นการสร้างเสริมสุขภาพอนามัยที่ดีแก่ประชาชน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจึงได้ใช้เป็นกลยุทธ์ดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ กรมสามัญศึกษา (2542 : 14) กำหนดเป็นแนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษา จัดกิจกรรมทวงเลือกเพื่อส่งเสริมพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมของนักเรียน หรืออาจเป็น เพราะมีแรงจูงใจจากสื่อ นักเรียนและผู้บริหารสนใจ มองเห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนในการนำ ชียเสียงมาสู่ตนและโรงเรียนได้ง่าย จึงมีการปฏิบัติในข้อนี้เป็นอย่างดี ส่วนประเด็นโรงเรียน จัดให้มีการพบปะผู้ปกครองและชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อของนักเรียน และชุมชน ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่โรงเรียนก็เป็นแนวทางหนึ่งที่โรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษาได้ปฏิบัติเพื่อทำความเข้าใจกับผู้ปกครองของนักเรียนและเป็นโอกาสในการรับ ทราบข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งหมายรวมถึงชุมชนด้วยเช่นกัน

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนจังหวัด

บุรีรัมย์ จึงแนกตามสถานภาพการทำงานเกี่ยวกับการระดมทุนเพื่อการศึกษาในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ประชาชนในชุมชน จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านรูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา ด้านความพร้อมของชุมชนต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษาและสภาพความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีผลต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่ง สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บุคคลแต่ละสถานภาพการทำงานมีสภาวะ เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ ระดับการศึกษา ความเข้าใจในการจัดการศึกษา การเห็นคุณค่าของการศึกษา และเห็นความจำเป็นในการระดมทุนเพื่อการศึกษา ความมีเวลาและโอกาสในการเข้าไปช่วยเหลือโรงเรียนในสถานการณ์ต่าง ๆ นั้นแตกต่างกัน จึงทำให้ความคิดเห็นต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษาแตกต่างกันไปด้วย สอดคล้องกับ ภูวนาด คงแก้ว (2539 : 52-53) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษาขึ้นอยู่กับ การเห็นคุณค่าของการศึกษา ระดับการศึกษา ค่า ฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชน ความเข้าใจและการสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สภาพแวดล้อมของชุมชนกับโรงเรียน ตลอดจนความแตกต่างทางภาษาขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน เป็นต้น จากปัจจัยดังกล่าว จึงน่าจะเป็นสาเหตุให้บุคคลในแต่ละสถานภาพการทำงานมีความคิดเห็นต่อการระดมทุนเพื่อศึกษานั้นแตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการระดมทุนเพื่อการศึกษา

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า รัฐควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาให้มากขึ้น ควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา ชุมชนมีความพร้อมต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษาเพราะเห็นความสำคัญของการศึกษา ชุมชนบางส่วนยังยากจนอยู่ทำให้เกิดความพร้อมน้อยต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการระดมทุนเพื่อการศึกษาจากชุมชนให้มากขึ้น และเสนอว่าการระดมทุนเพื่อศึกษานั้นควรมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาอย่างแท้จริงและไม่ควรให้ชุมชนตกอยู่ในภาวะจำยอม จะเห็นได้ว่าชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษาจึงพร้อมที่จะให้ความร่วมมือต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย ศรีเมือง (2537 : 11) ที่กล่าวว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นคุณค่าของการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการศึกษามีความต้องการสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลาน และทราบบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อโรงเรียนดี แต่อย่างไรก็ตาม ชุมชนบางส่วนยังไม่พร้อมต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา เพราะฐานะทางเศรษฐกิจยากจนและยังไม่เข้าใจในการระดมทุนเพื่อการศึกษา แสดงให้เห็นว่ายังขาดการประสานงานและการทำความเข้าใจที่ดีต่อชุมชน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุก ๆ ส่วน ควรศึกษาหาแนวทางในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขจุดบกพร่องตามข้อเสนอแนะต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดบุรีรัมย์เกี่ยวกับการระดมทุนเพื่อการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีในการผลการวิจัยไปใช้และศึกษาค้นคว้าวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์ยังเห็นด้วยน้อยกับการที่จะให้ชุมชนจ่ายภาษีเพื่อบำรุงการศึกษา ดังนั้นรัฐควรกำหนดแผนเชิงกลยุทธ์ด้านการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับทราบบทบาท และกระตุ้นให้ตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการระดมทุนเพื่อการศึกษาอย่างทั่วถึง สร้างความเข้าใจในกระบวนการจัดการกับภาษี อีกทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการจัดเก็บภาษีการศึกษา การลดหย่อนภาษี

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า บุคคลมีความพร้อมต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษาในรูปแบบที่แตกต่างกัน โรงเรียนจึงควรหารูปแบบที่เหมาะสมในแต่ละบุคคล ควรชี้ให้เห็นความสำคัญ ให้เกิดจากความพึงพอใจในการให้ความร่วมมือต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา และไม่ควรให้ชุมชนอยู่ในภาวะจำยอม

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความพร้อมต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา เพราะเห็นความสำคัญของการศึกษา ดังนั้นโรงเรียนควรดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง แล้วชุมชนจะเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนด้านต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ ไม่ว่าจะเป็นการร่วมกันจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา อุปกรณ์การเรียน ซึ่งเป็นรูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษาอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนบางส่วนมีความพร้อมต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษาน้อย ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากยังไม่เข้าใจในรูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา ไม่ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการระดมทุนเพื่อการศึกษา และโรงเรียนยังขาดการประสานงานที่ดีกับชุมชน โรงเรียนจึงควรร่วมมือกับคณะกรรมการโรงเรียนวางแผนจัดทำโครงการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบอย่างทั่วถึง จัดทำหนังสือเชิญชวนและให้ชุมชนมาร่วมเป็นผู้นำดำเนินการตั้งแต่นั้นวางแผน จนถึงขึ้นติดตามประเมินผล ทั้งนี้ การดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจนประสบความสำเร็จคือการสร้างความเข้าใจ ให้ความสำคัญแก่ชุมชน สร้างความเชื่อถือและศรัทธา ให้เกียรติยกย่องชมเชยอย่างจริงใจ ครู-อาจารย์ให้การศึกษอบรมนักเรียนให้มีความรู้ มีคุณธรรม รักชุมชน รักษาทรัพยากรและวัฒนธรรมไทย ด้วยความรักและความตั้งใจ เอาใจใส่อย่างจริงใจ ตลอดจนให้บริการชุมชน จัดประชาสัมพันธ์ ข่าวสารและรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินการของโรงเรียนให้ชุมชนทราบอย่างสม่ำเสมอ

1.5 จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนยังไม่เข้าใจถึงระบบการศึกษา โครงสร้างของการจัดการศึกษา บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การระดมทุนเพื่อการศึกษา โรงเรียนควรกำหนดกลยุทธ์ในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของชุมชน ให้ความรู้แก่ชุมชนในระบบการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการจัดการศึกษา การระดมทุนเพื่อการศึกษาเพื่อจะทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งในด้านการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น

1.6 จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษาแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามในแต่ละสถานภาพการทำงานก็มีจุดเด่นจุดด้อยในสภาพความพร้อมต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษาแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องในการระดมทุนเพื่อการศึกษาจะต้องทำการศึกษาให้เข้าใจถึงสภาพความแตกต่างเหล่านี้ เพื่อจะได้ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษาและนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาต่อไป

1.7 รัฐควรจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจุบันเป็นยุคของการปฏิรูปการศึกษา ต้องมีการปรับปรุงแบบการจัดการศึกษา ฉะนั้นจะต้องเกิดจากความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการระดมทุนเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับรูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา ความพร้อมของชุมชนต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีผลต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือจังหวัดอื่น ๆ เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นข้อสนเทศ ในการกำหนดนโยบายในการบริหารและพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้าในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรูปแบบการระดมทุนเพื่อการศึกษา ความพร้อมของชุมชนต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีผลต่อการระดมทุนเพื่อการศึกษาของโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการระดมทุนเพื่อการศึกษา เพื่อให้ได้แนวทางการปฏิบัติงานด้านการระดมทุนเพื่อการศึกษาที่ชัดเจนยิ่งขึ้น